

ZGODNJA

DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

•Danica• izhaja vsak petek na celi polji in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četrt leta 1 gl. 20 kr. V tiskarni sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za $\frac{1}{2}$ leta 1 gl. 80 kr., za $\frac{1}{4}$ leta 90 kr., ako bi bil petek praznik. izide •Danica• dan poprej.

Tečaj LII.

V Ljubljani, 27. oktobra 1899

List 43.

Tarbula.

Pripovedna pesem. Speval Janez Bilc.

VI

Kristusu nevesta.

(Dalje)

Stoji na griču križ visoki,
Na njem je Božji Sin razpet;
Ko suhi so krvi potoki.
Odrešen je vesoljni svet.

* * *

Mesija vmrl, človeka rešil,
Pravico potolažil sveto,
In satana budobo kletil
V peklu prepada je grozni treščil.

Z očaki oče Adam vstaja.
Z ženami pa pramati Eva;
Mesiju hvalo vse prepeva,
Da jim odprl je vrata raja.

Spominj dogodbe te praznuje
Hvaležna cerkev, mati sveta,
Spomladi slebernega leta
Za mrtvim Jezusom tuguje.

Smrt, ktera sreči je začetek,
Hvaležno danes pomiluje;
V temotnih tempeljnih praznuje
Rešenja dan — veliki petek.

Otožno svečice brlijo;
V pobožnosti so tihi zbrani
Mučenci — perziški kristjani
Iz src molitve jim kipijo.

Presveti dar, dar nekrvavi
Posvetil jutri bo vladika;
Daritev danes je velika:
Na križu Stvarnik mrè naravi.

Dviguje kviško se kadilo
V meglicah kodrastih dišeče,
Molitve vernih src goreče
Naj bi seboj v nebo nosilo.

In z lece škof ne beseduje;
Podobo kaže Krista sveto —
In ljudstvo križ pozdravlja vneto,
Ponižno rane poljubuje.

Pa Jezus v grobu ne ostane,
Zmagala smrt je Božja moč:
A prišla tudi za kristjane
Vesela bo velika noč.

(Dalje prihodnjič.)

Oče naš.

Duhovnik je na sprehodu prišel do mladega pastirja, ki je pasel po osojnih travnikih čedo ovac. Duhovnik se mu približa in ga ljubeznjivo vpraša:

„Kaj ne, da ti je dolg čas, ker si ves dan samcat sam?“

„Ne, častiti gospod, ni mi dolg čas, ker imam vedno dovolj dela,“ odgovori pastirček.

„E, kaj pa delaš?“

„Znam neko prekrasno molitvico, ki jo ves dan molim; in to mi dela veliko veselje.“

„A, sinko, ti bržkone ne moliš ves božji dan?“

„Ves božji dan, gospod, molim ono molitvico in je ne morem nehati. Tako je lepa in utešljiva, da ne morem dopovedati.“

„No, ta molitev mora biti jako dolga, ker jo moliš ves dan.“

„Ne, nikakor ne, ta molitev je jako kratka, pravi pastirček.“

„Povej mi vendar, kaka je ta molitev in kako jo moliš.“

„Ta molitev je“, odvrne pastir, „Oče naš. Predno začnem moliti, povzdignem srce k ljubemu Bogu in nato pravim: „Oče naš, kateri si v nebesih!“ Potem mislim na brezštevne dobrote, ki jih nam deli dobri Bog, katerega smem imenovati svojega očeta. Mislim si, kako je mogoče, da imam jaz, siromašni pastir, dragega Boga, velikega vsemogočnega Boga za svojega očeta?“

Ta dobri Bog dopušča, da ga jaz, ki nisem nič, smem nazivljati: oče moj! Te in mnoge druge misli me navdajajo s hvaležnostjo in ljubeznijo do Boga.

Vidite, častiti gospod, tam doli na onem hribčku siromašno vasico, ki ima samo nekoliko malih in preprostih hiš?

Tam je moj dom. Meji roditelji so jako, jako ubogi. Vendar smem tudi jaz prav tako, kakor največja gospoda po mestih, reči ljubemu Bogu: Oče moj! Kakor ste Vi, častiti gospod, tako sem tudi jaz otrok božji.“

Duhovnik je bil pri teh besedah priprostega pastirja zelo ganjen ter mu je rekel pri odhodu: „Ljubi pastirček, moli še nadalje tako. in do brotljivo Bog te brezdvombeno poblagoslovi.“

—k.—

Obrtne strokovne šole.

Kršćanske države imajo prav v krščanski veri kali k vsestranskemu razvoju vsem strokam. Med tem, ko je opazovati pri paganskih Kitajcih neka odrvenelost v vseh strokah, opažamo v v krščanskih državah živahno gibanje, ki se pojavlja vsled novih iznajdeb in vsled mnogostranskega razvitka raznih strok. Ozrmo se le na šole. V Avstriji smo imeli pred letom 1866. ljudske šole, gimnazije, realke, vseučilišča, tehnike, in potem nekatere strokovne šole, kakor kmetijske, kupčijske, rudarske šole in nekaj malega šol še druge vrste. Ko smo leta 1866 izgubili vojsko na Českem (reklo se je, da so nas pruski učitelji premagali), jeli so pri nas bolj skrbeti za šolstvo. To se zlasti v tem kaže, da se ustanavljajo nove ljudske šole, da se stare razširjujejo, vpeljujejo meščanske šole, ter da so se učiteljišča za izobrazbo učiteljev in učiteljic stavile na širšo podlago. Podlaga vsem šolam so pač ljudske šole, katere naj bi obiskoval, ako le moč, vsak otrok. V gimnazijo, kjer se negujejo humanitarne ali strogo znanstvene študije, stopajo mladeniči, ki naj bi potem prestopili na vseučilišče k duhovskim, modroslovnim, pravoslovnim ali zdravniškim

ukom. Premda na gimnazijo pridejo sinovi mestnih in kmetijskih starišev, pošljejo pa večinoma mestni stariši svoje sinove na realko, od koder po dovršenih študijah lahko prestopijo na tehniko ter postanejo inženirji. Z realke izstopivši dijaki se posvetijo večinoma kupčijstvu, ter postanejo kupčijski pomočniki ali pa kupčijski potniki. — Zdaj pa prestopimo do strokovnih šol, v katerih se nudi mladeničem prilika, izučiti se v kmetijstvu, rudarstvu, kupčijstvu ali v raznih obrtnih strokah. V tem oziru je bilo za Avstrijo l. 1873 merodajno. Kajti takrat je bila na Dunaju svetovna razstava. Tu sem so poljedelci, tovarnarji in obrtniki poslali razne stroje, orodje in izdelke vsakovrstne obrti. Tu je bilo videti veliko zanimivega. Vsak obiskovalec si je tu lahko pred oči stavil napredek in kulturo vsakega naroda in države. Na razstavi se takorekoč kosajo narodi za kulturno prežnost. Na dunajski razstavi se je pokazalo, koliko nas ptuji narodi, zlasti Francozi,¹⁾ Angleži, Belgijci, Nemci prekašajo v obrtno-strokovnem oziru. Spoznali so na Dunaju merodajni krogi, da smo zelo zastali za drugimi narodi in da naši obrtni krogi zelo trebajo znanstvenega pouka in strokovne izobrazbe. Zatorej je vlada ustanovila obrtne šole raznih strok po večjih mestih avstrijskih. Posebno sloveče so v Reichenburgu, Brnu, na Dunaju, v Gradcu in tudi v Ljubljani. Vrhu tega so v mestih in po trgih pri štirirazrednih deških šolah obrtno nadaljevalni tečaji vstanovljeni ra rokodelske in obrtniške vaje. — Pomudimo se zdaj pri ljubljanskih c. kr. obrtno-strokovnih šolah. Poročilo o šolskem letu 1898/99 nam podaja jako zanimive podatke. Ta zavod ima dve šoli in sicer 1.) strokovno šolo za obdelovanje lesa, 2.) strokovno šolo za umetno vezenje in čipkarstvo. Obe šoli sta pod spretnim vodstvom ravnatelja gospoda Ivana Šubica.

A.) Na 1. strokovni šoli je 7 strokovnih učiteljev, 1 veroučitelj in trije delovodji.²⁾ Ta strokovna šola ima sledeče oddelke.

- a) za pohištvo in stavbinsko mizarstvo;
- b) za strugarstvo;
- c) za rezbarstvo;
- d) za figuralno podobarstvo s posebnim ozirom na cerkveno umetnost;
- e) za pletarstvo in
- f) javno risarsko šolo.

Temelj, na katerem sloni vsa strokovna obrtniška izobrazba, je risanje.³⁾ Zato se goji v

¹⁾ Na Francoskem je zlasti Colbert. minister kralja Ludovika XIV največ storil v prosep narodnega gospodarstva v obče. in posebej še na korist obrti.

²⁾ V vseh 6 oddelkih je bilo vpisanih 165 obiskovalcev.

³⁾ Lepa veda je risanje; saj beremo v bukvah modrosti (11. 21) »Ti o Bog si vse po meri in številu in po teži vravnal.«

tej šoli zlasti pouk v risanju (in sicer prostoročno risanje, prostoročno risanje po modelih, geometrijsko risanje, projekcijsko risanje in nauk o sencah, arhitektonsko oblikoslovje in strokovno risanje). Dandanes, ko je tehnika in industrija tako razvita, je risanje jako potrebno in jako koristno. In ker je risanje učni predmet na ljudskih šolah, zakaj bi ne bil tudi predmet na srednjih šolah, zlasti na gimnaziju! Prav nič bi ne škodilo, mnogim pa bi bila izvežbanost v risanju v veliko korist. Vsaj za par let naj bi bilo risanje obvezen predmet v gimnaziju. Kako potrebna in koristna je ljubljanska obrtno-strokovna šola, uvidi se iz tega, da odhodno spričevalo zavoda daje prosilcu pravico za nastop in samostojno izvrševanje priučenega obrta (dokaz usposobljenosti). Vrh tega ta strokovna šola pospešuje lokalno industrijo, osobito pa mali obrt, z izposojevanjem predlog, narisov in knjig, z oddajanjem naročil, s preskrbovanjem načrtov, narisov in podrobnosti, z brezplačnimi nasveti o tehničnem postopanju, konstrukcijah in drugo. Vsak obrtnik ima pravico pozvati se v takih in enakih zadevah do zavoda. Zavod pa ima bogate zbirke, ne le predlog za mizarje, strugarje rezbarje in podobarje, ampak tudi za razne druge obrte (n. pr. za slikarje, ključarje, kamenarje, pečarje, stavbinske obrte in dr.).

B) Na strokovni šoli za umetno vezenje in čipkarstvo ste bile dve strokovni učiteljici, dva strokovna učitelja in veroučitelj. Vseh vpisanih obiskovalek je bilo 81.

Ta šola se deli v tri oddelke, ti so:

- a) oddelek za umetno vezenje;
- b) oddelek za šivanje čipek, ki imata po tri letne tečaje s posebnim atelje-kurzom za absolventinje in
- c) oddelek za pletenje čipek z dvema letnima tečajema.

Zavod hoče vzgajati umetniško izvežbane vezilje in čipkarice. Na jedni strani naj oživi ostanke istovrstne domače industrije, ohranjene še na Kranjskem, na drugi strani pa naj omogoči na podlagi pravih, zakonom sloga primernih principov in po vzgledih dobrih vzorcev splošno racionalno izurjenost v belem in pisanem vezenju in v čipkarstvu.

Imeli smo sicer nekoliko razvito domačo industrijo za pletenje čipek in nekoliko tudi za umetno vezenje in za šivanje čipek, in sicer v Idriji in v okolici, v Poljanski dolini, v Gorijah in v okolici Kameniški. Ta obrt pa ni imela

umetnostne podlage, ampak le nekaj zastarelih vzorcev, kajti nedostajalo ji je pravih vzorcev. Res, da so bile Idrijske čipke po ceni, dobile so se celo meter dolge in 10—12 centimetrov široke po 70 kr. meter. Potem pač niso mogle priti čipke na glavno trgovišče in obstati konkurence z drugimi zlasti z inostranskimi, z angleškimi, belgiškimi in nemškimi, ki so se odlikovale s finim blagom in jako lepim, pravilom sloga in umetnosti primernim izdelovanjem. Take fine čipke, deloma za cerkveno, deloma za svetno rabo so se prodajale po 20 gld. in še višje meter da si so bile le 6—8 cm. široke. Mi pozdravljamo torej naš zavod v Ljubljani, ki bode oživil že obstoječo domačo industrijo v Idriji in drugod in bo omogočil na podlagi pravih zakonom sloga primernih principov in po dobrih pravih vzorcih splošno umetnostno izurjenost v belem in pisanem vezenju ter v čipkarstvu. In zakaj bi se ne nudila slovenskim ukaželjnim dekletom in gospicam prilika, izuriti se v tej stroki, do katere so imele od nekaj veliko veselja; a nedostajalo jim je le prilike in vsodbude. Vrh tega se dekletom pri čipkah in mladeničem pri lesorezbi budi in razvija estetični in umetnostni čut, kar je prav in koristno. Bog je namreč vsadil vsakemu človeku čut in nagnjenje do resničnega (resnice v sv. veri), do dobrega (sreče tu na zemlji in do izveličanja v nebesih) in do lepega v naravi in v človeških stvorih. Vrh tega dekleta s takim delom čas dobro porabijo ter si tudi lahko lepe denarce prislužijo. In upravičeno narodno gospodarskega stališča so obrtno strokovne šole velikega pomena. Le pogledimo, kako velike svote denarja so se potrošile za razne inozemske obrtne izdelke n. pr. tudi za čipke, dasi so na Českem proizvajali jako lepe in umetnostne čipke. A v prihodnje bode denar ostal doma, domača obrt se bo lepo razvila in domače roke si ga bodo služile. Zatorej želimo, da bi se razni domači obrti razvili in dospeli do velike popolnosti, ter tako uspešno delali konkurenco inozemskim izdelkom, ki hočejo preplaviti s ptujim blagom vso Avstrijo. V tem obziru smemo opozoriti domačih tvrdek. Ne moremo pa hvaliti in dobravati tistih tvrdek, ki recimo samo inozemske čipke na prodaj imajo, a se ne zmenijo za domačo obrt.

Vsakemu slovenskemu olikancu pa svetujemo, naj si prilično ogleda strokovno šolo za obdelovanje lesa in strokovno šolo za umetno vezenje in čipkarstvo v Ljubljani. Njeno vodstvo slednjemu prav rado postreže.

Župnik A. K.

O delalskem vprašanju.*)

Delalsko vprašanje je v sedanji dobi posebno važno ter je na vrhuncu vseh javnih zadev. To vprašanje zanima ne le vlade in razne zbornice, ampak takorekoč vse slojeve človeške družbe. In to vprašanje je tako obširno, pa tudi zamotano in težavno, da ga ni lahko rešiti. Ker se dandanes toliko govori o tem vprašanju, naj tu nekoliko omenimo o njega važnosti in o važnosti delalskega stanu, o pravicah in dolžnostih delalcev.

I.) Silno važen je delalski stan. Delalci smo prav za prav vsi; kajti človek je vstvarjen za delo, kakor ptica za letanje. Delalce pa sploh kličemo one, ki se delom svojih rok preživijo, kakor so posli, dninarji, zlasti pomočnike obrtne in tovarniške, torej tovarniške delalce. In ker jih je v nekaterih krajih sila veliko, razvidi se lahko važnost tega stanu. Ta delalski stan je vse časti in spoštovanja vreden, kajti Jezus je bil sam delalec, pomagač svojemu redniku Jožefu pri tesarskem delu, ter je s svojim izgledom posvetil delo in delalski stan. Delo ni nikomur v nečast, pač pa lenoba in greh. V prospeh ugodne rešitve socialnega oziroma delalskega vprašanja je papež Leon XIII. dne 15. maja 1891 izdal znamenito okrožnico „*Rerum novarum*.“ Sv. oče je pa tudi velik prijatelj delalcev, kakor je to že večkrat pokazal. V zadnje meseca septembra t. l., ko je 1500 francoskih delalcev pod vodstvom tovarnarja Harmela vsprejel ter je je očetovsko nagovoril in jim dajal navodila, kako naj izpolnujejo svoje stanovske dolžnosti.

Tudi naš presvitli cesar Franc Jožef, ki z vso očetovsko ljubeznijo vse svoje narode objema, je pokazal meseca septembra svojo naklonjenost do delalcev. Ogleдал si je namreč Krupove tovarne v Breitenfeldu. To je bila velika odlika za tovarnarja in nepopisno veselje za delalce, katerih je 3000. Obiskal je tudi pri tej priliki neko delalsko družino, ki je bila izbrana po žrebu Cesar vstopi v stanovanje delalčevo, vsede se ondi za kakih 5 minut ter veli tudi nadvojvodi Rajnerju, naj se vse le. O kako srečna je bila ta družina vsled tega visokega obiska. Kdaj je bilo pač še slišati, da je kak vladar obiskal delalca? Bliskoma se je tudi novica širila po novinah in po delalskih krogih.

Pred par leti je grof Wurmbrand, avstrijski trgovinski minister, ko si je ogledoval neko tovarno na Českem, stopil v hišico ondotnega delalca. Delalec je

*) O tem vprašanju je izšlo že mnogo knjig; važnejše so:

1.) Conferenzen über die sociale Frage, spisal Viktor Kolb S. J., 1891 114 strani, 1 gld.

2.) Die sociale Frage, spisal Josip Biederlack S. J., 1898, 238 strani, 30 kr.

3.) Der Klerus und die sociale Frage, spisal dr. Josip Scheicher, 1897 273 strani 1 gld. 5 kr.

4.) Das Naturrecht, spisal K. Ahrens, 1846, 423 strani.

5.) Die Volkswirtschaftslehre, spisal Hugo Schober, v Lipsiji; ta knjiga ima 483 strani, stane 2 gld. 40 kr. in obsega ves sistem narodnega gospodarstva, torej tudi odnošaje delalcev. Vse te navedene knjige so izvrstne. Druge se lahko kupijo v vsaki knjigarni. Ie knjiga pod št. 4 se dobi še v kakem knjžjem antikvarijatu, sicer pa govori o teh tvarinah nebroj pisateljev. Profesor in sociolog dr. Krek more o tem dati najboljih pojasnil.

*) To okrožnico je P. Viktor Kolb S. J. v knjigi, navedeni št. 1., ponatisnil in raztolmačil.

bil oženjen ter je imel 2 otroka. Minister sede za mizo, vpraša delalca marsikaj, ter slednjič podari delalcu par finih smodek in svojo vizitnico, vsakemu otroku pa petak bankovec. Delalec ves presenečen pravi, da bode smodke hranil za spominj. Minister pa odgovori, naj smodke le pokadi, kedar bo pa v kaki potrebi, naj le s to vizitnico pride k njemu na Dunaj.*) Tudi ta lepi čin ministrov je šel krog po časnikih. Državne vlade vpoštevajo važnost delalskega stanu, ter si prizadevajo z raznimi zakonskimi osnovami izboljšati stanje zdravih, bolnih in obnemoglih delalcev. Zlasti na Angleškem in Nemškem se je v tem oziru veliko storilo. Pri nas se je tudi že precej ukrenilo delalcem v prid, a vsa ta akcija je zastala vsled neugodnega notranjega položaja.

II.) Glede pravic delalcev opomnimo, da te temeljijo na njihovem človeškem dostojanstvu; to je: delalec ie človek, ki je po božji podobi ustvarjen. Torej naj delodajalci z njimi ravnajo po pravilih in zahtevah pravičnosti, morale in humanitete. Za večino ljudi je delo edin vir prihodkov, torej edina podlaga njihovi gospodarski eksistenci (Imovitim slojem pristoji vsled ugodnega njihovega gmotnega položaja naravna dolžnost usmiljenja do ubogih, ter tudi ta, da nekaj časa, moči in imetje vporabijo v občekoristne namene, ter da se živahno udeležujejo pospeševanja višjega kulturnega življenja, zlasti na polju umetnosti in vede). — Po menenju pisatelja Schober, naj se brezposelnim delalcem varuje pravica, da uporabljajo svojo delalsko moč po svoji volji in na svojo korist, da le drugih opravičeni interesi in občni blagor niso oškodovani. Drugič jim gre plača, ki je vsposobi, da si normalnim potom vzdržujejo pri delu izrabljene moči, in ki jim nudi zmožnost, da se pri varčnem gospodarstvu lahko vdeležujejo iz lastne moči kulturnega življenja iste dobe. V kratkem se hoče reči: Plača delalčeva zadostuj za tečno hrano, primerno obleko, zdravo stanovanje in intelektualni in moralni razvoj delalca in njegove družine. Tovarnaji naj bodo do zdravih delalcev pravični, do bolnih pa usmiljeni. Brati je bilo o nekem tovarniškem vodiji, da je bolnim delalcem pošiljal jedi iz svoje kuhinje in vina iz svoje kleti. Na ta način se premosti razloček med bogatinom in revežem, med tovarnarjem in delalcem, ter se tvori neko družinsko razmerje med obema.*) Želeti je le še, da se kdaj osnuje starostno zavarovanje za delalce tovarniške, za vse druge delalce in tudi za posle.

III. Zdaj pa še besedo o dolžnostih delalcev. Kakor se kolesca ure drug z drugim strinjajo, tako naj se vjemajo pravice in dolžnosti človekove, zlasti delalca.

a) Ktere dolžnosti so delalcu ali pomočniku do tovarnarja ali do delodajalca? V kratkem so: pokorščina, spoštovanje in zvestoba. To zahteva družabni red in naša vera. Pokorščina je potrebna, ker brez nje ni reda; gospodarju gre spoštovanje po božji volji in zvestobo tirja vera in pogodba. Kakošna bodi

*) V tem oziru se odlikujete na Kranjskem posebno 2 tovarni, namreč livarna g. Samase v Ljubljani in tovarna za sukno gospe Krenerjeve v Škofiji Loki. Kakor gospod Samasa očetovski skrbi za blagor svojih delalcev, katerih zvestobo je javno pohvalil (Gl. „Danica“ št. 40, str. 320), tako skrbi gospa Krenerjeva za gmotni in duševni blagor svojih delalek, izmej katerih so nekatere zelo pobožne.

zvestoba? Delalec naj čas za delo odmerjen dobro za delo porablja in delo kolikor le mogoče dobro, popolno dovrši. Ako delalec tako opravlja svoje delo, bode lahko pri Bogu odgovor dajal od svoje službe. Ako pa delalec še radi Boga dela, to je delo Bogu daruje ter je Bogu v čast opravlja, nabral si bode mnogo zaslug za dan sodbe, za dan plačila.

b) Delalec naj pa tudi prav porablja svoj za-
služek, to je prvič za potrebne, in potem tudi za ko-
ristne reči. Ako to stori, bode lahko izhajal ter sebe
in svojo družino pošteno preživil. Učitelj, dober
gospodar: ki si je s svojo varčnostjo pridobil
obilno premoženje, je rekel: da je ni tako male
službe, da bi človek nič ne mogel prihra-
niti, pa tudi ni nobene tako dobre službe,
da bi človek vsega zaslužka ne mogel za-
praviti. Glede varčnosti se nahaja veliko razločka
med delalci, n. pr.: Urednik nekega francoskega časo-
pisa v Parizu se je podal na deželo ogledovat neko
steklarno in proučavat ondotne delalske odnošaje in
razmere. Ko si je ogledal tovarno, gre še pogledat
delalska stanovanja. Torej stopi v stanovanje delalske
družine. V sobi je bila le 1 postelja, 1 miza, 2 stola
in 1 precej velik kovčeg. Kamor se zazre, povsod le
revščina. Potem je povpraševal, kaj bi bil vzrok bedi
te družine. Povedalo se mu je, da je oče tiste dru-
žine kriv tega žalostnega položaja. Ta delalec je vpi-
hoval v tovarni steklenice ter zaslužil veliko. (Taki
delalci imajo na Francoskem od 16—20 gld na teden.)
Pa mož ni zaslužka prav rabil. Ob nedeljah popoldne
je posetoval gostilne in kavarne, v katere zahajajo
le delalci. Ondi je bival v pozno noč ter užival obilno
pijače in igral cele noči ter tako zapravlil trdo za-
služeni denar. Ko se je potem vračal na jutro v po-
nedeljek, rotil je svojo ženo in otroke, preklinjal tudi
tovarnarja ter ga dolžil, da je ta kriv njegove ne-
sreče. O uboga družina! — Pa podajmo se drugam,
tam se nam nudi lepši prizor. Med Slovenci na-
hajamo v obče mnogo varčnosti. Glejmo
le na Jesenice. Ondi je veliko delalcev, izmed ka-
terih si nekateri precej prihranijo. Nekoč si je žid
ondi ogledal delalsko stanovanje. Kar čudil se je
videč v sobi lepo opravo, tudi divan ter je še
rekel zbadljivo: „Kaka potrata!“ Mi pa popravljamo:
To ni potrata, to je varčnosti sad. To je
učinek prizadevanja skrbnega delalca in njegove po-
štene gospodinje. Da bi bilo le tudi drugod tako! A
pribijmo še tudi to: Delalci, ki pijačo le za potrebo
pijo, igri se pa popolno odpovedo in ki bodo pred
vsim pri svojih tovariših širiti si prizadevali nra-
vnost in pošteno vedenje, so veliko storili tudi za politično
emancipacijo. O tem oziru je še veliko storiti.

c) Delalci imajo pa tudi dolžnosti do Boga, ka-
teremu naj služijo iz vsega srca. Hranijo naj živo
vero, iz katere izvira izveličanski strah pred grehom,
spremlja naj je nemahljivo upanje, ki jim bodi trdna
opora v raznih bridkosti in pri težkem delu. Bodri
naj je up, da bodo prejeli pri Bogu zaslužen pla-
čilo, da bode prišel čas počitka, večni počitek, ako
bodo iz ljubezni do Boga, vdani v božjo voljo, teži
in vročino dneva prenašali, kot se spodobi kristijanu.

Varovati se je pa delalcu kakor vsakemu člo-
veku razžaljenja božjega, to je greha. Greh leži kakor
težek kamen na srcu, greh ogreni vse življenje, vsako
zemeljsko veselje; in po njem postane delalcu njegov

stan dvojno breme. — Sledeči izgled naj bodri druge
delalce k pridnemu delu, k poštenemu krščanskemu
življenju. Neki K. K. je hodil v Kranju v ljudske šole
pred 45 leti, a v šoli ni vspeval, tudi ni bil kaj na-
darjen. Oče ga je dal učiti se ključarstva; mladenič
je vstopil kot pomočnik v veliko delalnico južne že-
leznice v M. in še zdaj ondi službuje kot delalec višje
vrste, ter ima mesečne plače blizo 100 gld. Ko pa za
dve leti stopi v pokoj, prejme 75% od te plače pokoj-
nine; torej bode dobro poskrbljen za starost. — Tudi
ob nedeljah delajo ondi. A ta delalec, kadar je prost,
gre k sv. maši. Ob delalnikih gre ob 7. uri na delo;
a že je bil poprej ob 6. uri pri sv. maši v cerkvi oo.
Lazaristov. V delalnici se potem hitro obrača, ker
hitro je treba stopati po dolgih prostorih delalnice.
Na večer ima ob 7. večerjo in potem pa spat. Ože-
njen je ter ima dva sinova rokodelca: eden je bakro-
rez na Francoskem. Pisatelj teh vrstic se je večkrat
zanj zelo zanimal in večkrat povpraševal po njem, a
vselej je izvedel o njem ugodnih novic. Kako sem
bil presenečen, ko sva se letos meseca avgusta po
neki naključbi sošla in sicer na železnici. Razveselila
sva se oba, ko sva se spoznala. Kajti bila sva si
sošolca v ljudski učilni, dobra prijatelja sva si bila,
a nisva se videla 40 let. Torej veselo svidenje za
40 let. Peljal se je s svojo ženo na Brezije k Mariji
Pomagaj, rešit obljubo, katero je storil z ženo, ko je
bila bolna za smrt. Pripovedoval mi je mnogo o
svojem življenju in rekel, kako je zadovoljen in
srečen. Vesel sem ga bil. A je tudi res videti: srečen,
čvrst, zdrav in dasi star 55 let, videti je precej
mlajši. To stori pridno delo, krščansko živ-
ljenje in odtod izvirajoča zadovoljnost. Poslo-
vila sva se obetajoč si, da hočeva drug za dru-
zega moliti.

O da bi bilo dokaj takih, tako srečnih in
zadovoljnih delalskih družin med Slovenci!
— Vsi ljudje na zemlji, zlasti kristijanje, smo delalci in
sicer delalci v vinogradu Gospodovem. Vsakemu je
kos tega vinograda odločen v obdelovanje. Vsak ima
namreč dolžnosti po svojem stanu. Drugačna so dela
in dolžnosti predpostavljene, drugačne one poda-
nika, drugačne učenjaka, drugačne prostega težaka.
Drugačne za moške, drugačne za ženske. Nekateri
kliče Bog na delo ob 6., druge ob 9., druge zopet ob
11., to je zadnja ura. Vsaj Bog tudi kliče ljudi k
sebi, v mladosti, v srednjih letih ali pa tudi v visoki
starosti. Merodajna ni kakovost dela: bodisi dušno
ali mehanično, bodisi ti imeniten gospod, državnik,
ali pa le priprost dninar. Pač pa je merodajna zve-
stoba in pridnost, s katero kdo po svojih talentih
izvršuje prevzeto delo in stanovske dolžnosti. Ni torej
na tem, kakošno delo opravljaš, kako dolgo je izvr-
šuješ, in je li delo vspesno ali ne. Vsaj tudi kmetič
seje vselej, pa ne žanje vsaki pot. Bog pa bo od-
meril plačilo za delo po zvestobi, s katero smo je
opravljali. Sleheren naj opravlja svoje delo in službo
po zvestobi, popolno kar možno, nikar pa ne po-
vršno; kajti le zvestobi gre obljubljen in le
zvesti služabnik bode pohvaljen, prejel
bo plačilo po besedah Jezusovih: (Matej
25, 23.) „Prav, dobri in zvesti hlapec! ker
si bil v malem zvest, postavil te bom nad
veliko; pojdi v veselje svojega Gospoda.“
Župnik A. K.

Tri dni iz mojega življenja.

Potopisni spominji iz naše gorenske in dolenske domovine.

Motto:

*„Beseda sladka domovina,
Ne prideš več mi iz spominja!“*

Andr. Praprotnik.

Popoldan sem se kmalu napotil zopet nazaj v „trg.“ kakor Ribnici na kratko pravijo. Hotel sem spolniti zdaj namen, ki je bil eden mojih glavnih nagibov, kateri so me gnali v Ribnico. Želel sem namreč obiskati bolnega vpokojenega nadučitelja gosp. Jos. Raktelja, s katerim sva si že dolga leta bila posebno dobra prijatelja in vdana pobratima. J. Raktelj je bil eden izmed onih nekdanjih učiteljev iz tako zvane „stare šole,“ katerim je zagotovljen trajen spominj na dolga leta, čez meje sedanjega rodu. O njem se sme reči, da je bil kot učitelj in organist ljubljenec Ribničanov. Kot izvrsten učitelj je služil v Ribnici od l. 1848. do l. 1891., tedaj čez 40 let. Splačalo bi se naštetiti nekdanje Rakteljeve učence in učenke, ki so pozneje nastopili in prišli v razne stanove. Nič manj ni bil priljubljen Ribničanom kot organist. Služboval je časih, ko se je prepevalo po Slovenskem tako, kakor je bilo priljubljeno pri prostem narodu. Pravil mi je neki duhovnik med drugim: Vselej smo v nedeljo vedeli v cerkvi, kateri sopraznik je bil med tednom, ker nam je vedno zapel s svojim pevstvom dotičnega svetnika pesem.*)

Ko sem bil zadnjič z Rakteljem osebno skupaj, (— je pač minilo od tega že mnogo let.) — je bil še zdrav, čvrst, delalen. Ali danes! —

V kakem revnem stanju sem ga našel? Res bi se samega sebe lahko vprašal: ah, človek, kaj si? — Videl sem dragega pobratima pred saboj vsega spremenjenega, po mrtudu zadetega, trdo v postelji ležečega. Na glas je zajokal, ko me je ugledal! Ker mu je bil od kapi zadet tudi jezik, govoril je zelo težko, in komaj ga je bilo razumeti, kaj bi mi rad povedal. Namesto veselja ob snidenju, sva bila oba žalostna in otožna. Jaz sem mu sicer pravil marsikaj, tudi ga tolažil in dajal mu upa, da bo Gospod Bog dal morebiti še ljubo zdravje, pa nisem vedel, ali me kaj umé, ali ne. Le jok ga je posiljeval. Z obljubo, da ga pred odhodom še obiščem, zapustil sem ga. —

Prišedši na trg pred hišo naletel sem na več dobrih znancev iz Seliške doline, vmes je bil tudi gosp. nadučitelj N. Stanonik, ki je pred 40. leti služil v Ribnici pri g. Raktelju kot podučitelj. Napotili smo se vs skupno v dobro znano gostilno k „Cenetu,“ kamor je St. hodil na brano o taistem času. Med drugim nam je pripovedoval o nekdanji, zdaj že v Bogu počivajoči hišni materi, kako vrla, blaga, občespoštovana žena da je bila; zraven pa ugledna kristijana. V postni dan n. pr. bi ne bil dobil pri njej mesnih jedi nihče za noben denar! Pripetilo se je bilo, da je bil prišel na tak dan ali deželni, ali dež. sodišča predsednik enkrat v Ribnico. Oče krčmar je bil v za-

dregi, ker bi bil gospodu kot ptujemu popotniku rad postregel s primernim, se vé, mesnim obedom. Pripovedarjal je ženi, naj skuha mesne jedi, a odločno je odgovorila: „Še nikdar jih postni dan nisem kuhala, pa jih tudi danes ne bom!“ Predsednik je bil izvedel to zadevo, in ni bil užaljen s tem, ampak še pohvalil je vrlo „Cenetovo mater.“ Ko je gosp. St. to pripovedoval, bila je slučajno navzoča v sôbi Cenetova hči, ki je zunaj domače hiše omožena. Vsa ginjena je poslušala o vrlinah svoje rajne matere, pristopila k gosp. St., in se mu zahvalila za to javno priznanje lepih lastnostij njene blage matere še zdaj za toliko dolgih let. Ko smo zapustili Cenetovo gostilno, bližal se je kmalu čas odhodu Ciril-Methodovih skupščinarjev na kolodvor, to je ob polušesti uri. Pred gostilno gosp. Arka, kjer je bil banket, je bilo tudi zbirališče za odbajajoče. Kakor o prihodu, nastopila so tudi zdaj vrla Ribniška dekleta v narodni noši, da bi pospremile drage goste na kolodvor. Tudi godba, ognjegasci, ljudstva pa neštivilne trume je bilo navzočih, — in med glasovi veselih koračnic odrinili smo proti kolodvoru. Ako se sme tako reči: bil je slavnosten odhod! Na kolodvoru je šlo še vse sem ter tja. Gospod gospodu, prijatelj prijatelju, znanec znancu: vse si je segalo v znamenje ločitve prijazno v roke; bil je to v resnici prisrčen, ginljiv razstaneček. Ko je prižvižgal krog 6. ure hlapon od Kočevja in se ustavil, zasedli so odhajajoči zdajci vozove Pozdravov, slavoklicev, mahanja z robci in pokrivali na obeh straneh dotlej ni bilo konca, da je Ribničanom predrage goste odnesel vlak proti Ljubljani. —

Kaj pa ti in tvoja malenkost? bi utegnil kedo zdaj vprašati Precej povem. Namenil sem se bil ostati čez noč še v Ribnici, — prav za prav v Goričej vasi; za naslednji dan. — tretji svojega popotovanja — pa sem imel še prav lep program, če ga mi ne bo morebiti pokvaril — dež, kateri je le preveč obetalo vse v težke oblake zavito obnebeje. Vrnivšega se od kolodvora so me sicer vabili k večerni veselici, ki se je nameravala v hiši — če se še prav spominjam gospe Gruntarjeve; a jaz sem imel druga pota in opravila za nocoj še na dnevnem redu; torej sem se zahvalil za vabilo. Šel sem skozi trg, in na njegovem dolenjem koncu sem ukrenil na pot k levi, ki vodi do vasi Hrovača, zunaj katere je Ribniški mirodvor ali pokopališče. —

Ako vemo, da ima Ribniška župa svoj začetek že v l. 1363 in je med starejšimi ljubljanske škofije, mislimo si lahko, koliko premožnih in revnih, starih in mladih, krepko-močnih in šibko-slabotnih so že nesli po tem potu v Hrovače k večnemu počitku. Naj bi pač vsi ti gledali Božje obličje! —

(Dalje prihodnjic.)

Nadučitelj Josip Levičnik.

Razgled po domovini

Sv. Lucija na Skitači. One dni smo imeli tukaj deljenje svete potrdbe. Otroci, okolu 200, so bili že dva meseca na to pripravljani. Presvetli je bil z njih izomiko povse zadovoljen. Posebno mu je bila všeč izredna in povsodna čistota. V cerkvi je imel Hrvat-

*) Naš slovenski narod je majhen, eden najmanjših v Avstriji, a ponašati se sme, da glede cerkvenega petja, t. j. množine raznovrstnih prelepih cerkvenih pesem ga ne prekaša gotovo noben avstrijski narod, da, — morebiti noben narod sveta. Preobširno bi bilo o tem tu bolj na drobno govoriti; — trditev svojo pa bi lahko utemeljil z dokazi.

ski govor, ki je vsem do srca segal. K nam je góreka (gori) prišel jež, on in spremstvo njegovo, kar je delalo mnogo častitiši utis, kakor če bi bila priškripala gori neukretna kola. Ker je bil dospel iz sosodne župe veliko pred napovedanim časom, našli smo se v nekakej zadregi. Tistega bandera, ob katerem ga prošnji se je človeku milo storilo, še ni bilo. (in ga ni, pa ga ne bo.) Zato sem velel drevesom, naj tim šumneje pozdravljajo apostolskega naslednika. Zvonarju šine v glavo rešitna misel. Dobi vejo, oklesti jo s krivcem, priveže nekaj rudečega nanjo, ter to pritrdi na steber pri zvonovih. Svest si svoje neovržne iznajdnosti, javi to svojo zmago še plovniku, rekoč: „Cuju, san cinil staviti krvavi prapor.“ Pogledam gori, pa res ugledam „krvavo“ krpuzen. „Doleka ž njim; to je greh!“ se izglasi Salomon v meni. Biskupsko spremstvo pa je vendar opazilo to vihrajočo krvavitost, ter se je čudom čudilo, da že tu klije poredno seme krvavih bratcev. Na vso srečo, kakor bi ga bil naročil, prinese lanternist mimo zastavo iz popravnice. „Dobro, lepo, krasno, ah, samo daj.“ rečem, ter si usvajam „bandero.“ „Ne smem, gospodine, to je samo za govèrn“ (vlado). „Ca biškup ni govern? i koliki! Samo daj, pak muči, brate; governu ču ja odgovarati — i biškup.“ To prerekanje ga je umirilo, da je še sam pomagal pričvrščati zastavo. Na kratko: izvršilo se je vse v veselej zadovoljnosti. Bog daj še več takih dni. —

Dasi ima ta župa okolu 1600 duš, šole vendar nima, in je ne more dobiti. Vzroke lahko ugane vsak rodoljub na prvi pomislek. Imeval sem jo sam, na svojo roko; zato je bila pa tudi izvirna. Pred cerkveno lopo, pod zvonovoma in pod vrabljimi gnezdi, tam smo stojevali in sedevali in hojevali, kakor je bolje kazalo, in kakor je zahteval smoter abecedne modrosti. Klopri nimamo, a za sejo je Bog poskrbel; tinte ne, peresa ne nič. Kako ste pa ravnali, če niste imeli vseh najpotrebnejših reči? Vidiš, tako-le je bilo: Najprej smo se učili stati, sedeti, pokrižavati se, ker tukaj se križajo tudi z levico, in še tista napravi kakšen trikot namestu podobe Izveščarjevega svetega križa. Potlej smo izvedeli, kako nam je opranim in počesanim in opravljenim biti, in pod nosom snažnim. To je že velik napredek, večji, kakor si šolniki mislijo, če otrok sam začne misliti in skrbeti. mater oslobajajoč sto nevoljnosti. Za tablo smo obesili na kljuko čez cerkvena vrata desko iz — krste. „To je nespodobno!“ porečeš. Ne sodi prehitro kakor farizeji. Ko sem odhajal iz Karlovca na to mesto, sem čutil, ali vsaj trdno mislil, da bodo kmalu vse telesne vezi popustile. Vedoč pa, da v nekaterih krajih Istre ni z lepa dobiti desak, da je po leti velika vročina, da se ljudem nič ne mudi mrtveca pokopati, oskrbel sem si sam v Karlovcu tako hišico, pa jo seboj pripeljal, da ne bom ljudem še tukaj v napoto in pokoro. Ali ta „ojer“ zrak me je tako blagodejno prepihal, da zdaj več ne mislim na tisti svoj konec — za v kratkem. In potemtakem je bila ta deska, na enej strani lepo črna, prav dobra za naše elementarne študije. Pomagali smo si z najraznijiimi sredstvi; in šlo je, ker Skitačani niso bili najzadnji, ki so zaupili „tukaj!“ ko je Bog um delil. Po tem načinu sem učitelj in nadzornik in — šolski sluga, to pa v vseh treh činih brez plače — ali s troški. Pojde li dolgo tako, ne znam, ker neki roditelji ne bi neradi videli, ko bi jim še jaz plačal žur-

nado, zato, da in ker otroke puščajo k nauku. Vsekako morajo poklicani v to svrhu kaj storiti, ker je okolu 200 šologodnih otrok, če ne iz krščanskega nagiba, pa vsaj iz človekoljubnega namena, ali državnih ozirov.

Včeraj sem spremljal bolestnika v Reko. Kader je lepo vreme, in kader so ljudje na parobrodu „na svojem mestu,“ takrat je voznja po morju prijetna zabava. Ali kader naletiš na sodrgo, opite in kroka-joče delalce, katerim se vidi, da so praskovci in pomilovanja vredni, kader ne najdeš mesta, da ne bi za teboj prismodil kak petrolerec, kader si še morje hudomušno poigrava z oblastnim brodom, kakor bi nosilo škatlo, polno umetnih cvetlic, takrat se tako prepeljavanje ne more šteti v zabavne užitke. Kvarnerski zaliv, osobito okolu Senja, je znan po svojih silovitih vetrovih in morskih pseh, in še v mirnih časih je potuhnjenec. Kader pa pride njegov čas, tedaj pa: Bog in sveti križ božji! — ladija béži ali pa utoni, tedaj še kletovinski mornarji molijo, iz hlapčevskega strahu, da potem, ko pogibel mine, še bolj kristijana nevredno čeljustijo. Naš brod je jelo morje tudi od začetka kar tako oblizovati, potem škropiti, nato pluskati, naposled pa polivljati, da se je vsa leva stranka izgubila na desno plat, in tudi kričači so dobili po tikvah in po vsem grešnem ustroju, da so umolknili. Obsedel sem sam, četudi imam premočen biti. Drugi so robantili v moll in C dur, a zato se niso posušili. V tem se vzdigne morje, in vrže se ga vame najmanj tri vedre. Sopotniki so pokali radostne škodoželjnosti, a moja malenkost je rekla: tudi prav tako, pa sezula postoli (črevlje), ter po vodi pobosarila, kar je dalo gledalcem novega gradiva, katero jih je pa — utihotilo. Bolj od kraja morje ni tako burno, zato se je zdelo čudno, da smo tako pri kraju, kjer valovje srdito buta ob skalovje, in srdito odskakuje. Ozrvši se malo, vidim, da krmilarja ni na svojem mestu, ter ga ugledam tam zad, kako si ustno odprtino maši z ofrganimi jetri. Kader sem bil bral, da ladje trčijo na morju, prašal sem se: kako to, kaj nimajo dosti prostora, da se izognejo? A videvši to, bilo mi je jasno. Slovenski romarji, ki res kanijo na božjo pot v svete kraje, naj si dajo popred garantirati dostojno vedenje brodnege uslužbenstva, potem brodovlastniki ne bodo trpeli — nerodnežev. Sam sem se prepričal, kako usmiljeno je morje, da trpi toliko lahkomisljenost. Na nekem drugem brodu sem videl, kako sta se sprla kapitan in krmilar, že dobršno vinjeni, zato, ker mu je kapitan velel, naj stoji pri svojem kolesu in kako se je krmilar razjadil, da pošlje vse — „k vrabcu“. Spet na drugem brodu, angleškem, sem opazil red, uzoren red, ker ta kapitan je skoro pri vsaki postaji nekaj sitnežev na suho vrgel, drugih nabral, najrajši taci, ki plavati ne znajo. Na vprašanje, zakaj tako, odgovor, ker so taki o priliki nevarnosti najpridnejši in najbolj neustrašeni. — Nekteri menijo, ker je brod „majhen“, da so vsi takorekoč ena družina. Le misli tako. A jaz menim, po svojih izkušnjah, da je bolje imeti polni brod pustežev, ko prgišče čvekačev. Kraljevski pevec je vzpodbujal: Laudate! — Na morji je pravi kraj slavospevu do Boga-stvarnika „Laudate — hvalite Boga!“

Župnik Valent Majar.

I. Bratovske zadeve

molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec oktober 1899.

(Spis potrjen in blagoslovljen od sv. Očeta.)

a) Glavni namen:

Vincencijeva družba.

b) Posebni nameni:

27.) **Sv. Frumenčij, škof.** Zunanji misijoni. Nov misijonski vstav v osrednji Afriki. Vsakdanja opravila.

28.) **Sv. Simon in Juda.** Pregarjana cerkev na Jutrovem. Obujenje resnično apostolskih mož. Bolni duhovniki in redovniki.

29.) **Sv. Evzeblja, devica.** Stanovska čistost za vsakogar. Zvestoba v Marijinem češčenju in stanovitnost v bojih proti skušnjavam.

30.) **Sv. Alfonzij Rodr.** Samostanski bratje-lajiki. Marijanske trgovske družbe. Hudo skušani. Misijoni na Filipinih.

31.) **Sv. Volbenek.** Škofje in duhovščina Ljudski misijoni. Vse doposlane, pa še ne uslišane zadeve. Udje molitvenega apostoljstva in bratovščine srca Jezusovega, ki so umrli v oktobru in ki bodo meseca novembra umrli.

N.

Zahvala:

Da spolnim svojo dhljubo, zahvaljujem se tem potom srčno prečisti devici Mariji, sv. Jožefu in sv. Antonu. Na njih priprošnje se je jako zamotana zadeva najbolje iztekla, ko ni bilo nikacega upanja.

L. J.

Raznoterosti.

Knezškof dr. Jeglič v Sarajevu. Znano je blagovoljnim čitateljem, da je sredi pretečenega meseca bil naš vladika za malo časa v Sarajevu, v mestu, kjer je z vso vnemo blagodejno deloval v korist cerkvi in narodu. „Vrhbosna“ prinaša o tem obisku sledeči dopis: V soboto, 16. pretečenega meseca, nas je vse v Sarajevu iznenadil ljubljanski presvitli knez s svojim visokim obiskom v spremstvu dveh kapelanov. Knez in škof se je nastanil pri presvitlem gospodu nadškofu. V nedeljo je napravil presv. g. nadškof sijajen obed svojemu visokemu gostu in prijatelju. Na obed je pozval tudi vse redovno in svetno svečeništvo in nekatere svetne prijatelje. Pri obedu je bilo ves čas jako živahno, razlegale so se krasne napitnice in slovenske in hrvatske pesmi. Drugi dan je istotako vrhbosanski kapitel počastil svojega nekdanjega člana z velikim in sijajnim obedom in dan pozneje zavod naših velečastitih očetov Jezuitov. Pa tudi naše ljudstvo po Sarajevu, videč Jegliča v svoji sredi, se je radovalo, ker se je spominjalo vseh njegovih vrlin in vsega, kar je storil Sarajevu, nadškofiji Bosni in Hrvatski. V torek poklonilo se je knezu Jegliču in zajedno tudi nadškofu Stadlerju izmed drugih tudi hrvatsko pevsko društvo „Trebevič“ s sijajno deputacijo. Oba visoka dostojanstvenika sta pri ti priliki odlikovala „Trebevič“ pristopivša društvu kot ustanovnika. Ta dan je priredil kapitel vrhbosanski zabaven večer. Društvo „Trebevič“ je priredilo na čast škofu Jegliču serenado, katero je podpiralo tudi lepo vreme. Izpred kapiteljskega doma

se je razlegala hrvatska in slovenska pesem po vsem Sarajevu. Predsednik „Trebeviča“, odvetnik dr. Mandić, pozdravi v imenu društva ginljivo ljubljanskega kneza in škofa. Nehvaležna bi bila naša hrvatska pesem, pravi, če ne bi ob ti lepi priliki zadonela onemu, kateri je bil siromašnemu Bošnjaku v Sarajevu oče in mati, kateri je rad uognil svojo umno glavo, da prestopi prag najrevnejše kočice na Bistriku, da potolaži in uteši belo trpina. Kako so te besede iz srca mladega Bošnjaka ganile kneza in škofa, kazal je najbolje njegov ginljivi odgovor. Da, Jeglič je bil pravi dobrotnik siromakom sarajevskim, zato ga je one tri dni v Sarajevu vse pozdravljalo, vse mu šlo naproti z največjo ljubeznijo in spoštovanjem. Drugo jutro, v sredo zgodaj je zapustil Sarajevo naš nepozabni ljubljeneč. Presv. gospod nadškof, kanoniki, preč. frančiškanski provincijal, rektor bogoslovja in drugi duhovniki in prijatelji so ga spremili na kolo-dvor. Pomudivši se nekoliko v Travniku, kjer so ga kakor čujemo, Travničani sijajno vsprejeli, odpotoval je še isti dan preko Djakova, Križevca in Zagreba v svojo belo Ljubljano, da še nadalje, kakor do sedaj, tukaj deluje, kakor to on zna: „fortiter in re, suaviter in modo, t. j. s korenjaštvom i sladkobo“, a verno zvest svojemu krasnemu geslu: „Pridi k nam Tvoje kraljestvo po Mariji!“ . . .

Moliti je treba zbrano. Nekoč je sv. Brnard na svojem potovanju srečal kmeta, s katerim se je začel pogovarjati. Pogovor je bil o veri. Svetnik vpraša izgovornega kmetiča: „Ali ljubiš Boga?“ „O, da, da.“ mu ta odgovori. „Ali pa tudi zbrano moliš?“ „O vedno, vedno molim zbrano,“ pravi kmetič. Sv. Brnard pa je opazil, da ta mož ne ve, kaj se pravi: zbrano moliti. Zato ga je hotel poučiti. „Dragi moj,“ pravi svetnik, „če zmoliš oče naš zbrano, brez raztrenja, tedaj ti podarim konja, na katerem jaham.“ Kmetič je bil vesel in začne moliti, a komaj je premolil pol očenaša, vpraša svetnika: „Ali mi bodele dali tudi uzdo?“ „Niti uzde niti konja,“ odgovori sv. Brnard ker nisi molil zbrano; namesto da bi mislil na Boga, mislil si na konjevo uzdo, torej si bil pri molitvi raztresen.“ — Mislimo pri molitvi vedno na to, kar molimo. — * —

Stariši, molite za svoje otroke! Plemenit gospod je prišel nekoč k župniku Flattichu, ki je bil strokovnjak v vzgoji, in mu izročil svojega sina v pouk in vzgojo. Plemenitnik pripoveduje, da je že vsa sredstva poskusil, da bi svojega sina dobro vzgojil, toda vse zastonj, sin je čedalje bolj razposajen in hudoben. Tu vpraša častiti župnik: „Ali ste kedaj molili za svojega sina?“ „Ne,“ odgovori oče. „Pctem pa ni čudno,“ pravi dalje modri župnik, „da je bil ves vaš trud zaman, zakaj tudi palica nič ne pomaga ako otrok ničesar ne ve o božjih zapovedih.“ Oče je namreč sina zelo pretepal, zapiral ga in mu ni dal ničesar jesti, a nikdar ga ni učil moliti. Župnik je pridržal pri sebi dečka in ga v kratkem času vzgojil v dobrega, poštenega mladeniča in značajnega moža. Učil ga je namreč moliti in spoznavati Boga, in to je pomagalo. — Stariši, molite pogostokrat za svoje otroke, molite tudi s svojimi otroki, in Bog bode rosil obilen blagoslov nad vas in vaše otroke. — * —